

ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ГІБРИДНОЇ ВІЙНИ: ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Починаючи з 2014 року, спочатку в літературі публіцистичного характеру, а пізніше – і в наукових джерелах, значного використання набуло поняття “гібридна війна”. Хоча на сьогодні дане поняття не має однозначного і усталеного трактування як на рівні офіційних міжнародно-правових документів, так і на рівні наукового співтовариства внаслідок відсутності єдиного бачення щодо змістовних і формальних аспектів даного явища, проте дослідниками піднімається значна кількість проблем соціально-політичного та економічного характеру, які є наслідками гібридної агресії в Україні та потребують негайного вирішення.

Як показує проведений дослідниками історичний аналіз [1; 2], використання інструментів гібридної війни спостерігається протягом тривалого часу і в багатьох країнах, де відбувались військові конфлікти, однак саме в умовах сьогодення новітній варіант гібридної війни набув завершених обрисів, що дозволяє ідентифікувати даний соціальний феномен та сформулювати шляхи для подолання його негативних наслідків.

Виходячи з самої назви поняття “гібридна війна” – це нестандартні (змішані) військові дії, у порівнянні з традиційними класичними способами ведення війни, які зазвичай є замаскованими стороною-агресором, яка офіційно вважає себе публічно непричетною до таких дій, з метою досягнення поставлених нею стратегічних цілей та одночасним уникненням вимог і наслідків, що можуть виникнути в результаті прилюдного здійснення таких дій згідно Женевської та Гаазької конвенції про закони сухопутної війни.

Одним з основних інструментів реалізації гібридної війни є інформаційна війна, що полягає в здійсненні керованого інформаційного впливу (інформаційної інтервенції) на громадян країни, схильних до протестних настроїв в контексті існування суспільних суперечностей або з метою їх формування. Така інформаційна інтервенція може здійснюватися як з території країни-агресора через засоби масової інформації (інтернет, телебачення, інші медіа ресурси тощо), так і з території країни, що є об’єктом агресії за допомогою місцевих суб’єктів інформаційного впливу, які явно або неявно перебувають під впливом агентів країни-агресора.

Однією з причин можливості існування впливу на працівників

вітчизняних підприємств за допомогою економічних та соціальних інструментів є наявність зв'язку цих підприємств з підприємствами або фізичними особами, що представляють країну-агресора. Цей зв'язок може бути реалізований через перебування таких підприємств у повній чи частковій власності суб'єктів, що є представниками країни-агресора, або через наявність економічних зв'язків з такими суб'єктами (довгострокові контракти на постачання продукції, спільні проекти, наявність специфічних активів тощо). З метою упередження даного впливу або зменшення рівня його потужності бухгалтерський облік повинен забезпечувати реалізацію сигнальної функції, тобто забезпечувати надання інформації про наявність залежності вітчизняних підприємств від суб'єктів країни-агресора. Для забезпечення виконання такої функції необхідним є удосконалення чинної облікової системи підприємства в напрямі задоволення інформаційних потреб вітчизняних суб'єктів, які займаються питаннями протидії інформаційній інтервенції країни-агресора.

В цілому можна виділити наступні можливості бухгалтерського обліку щодо створення передумов протидії інформаційній війні:

1. Моніторинг руху коштів та ресурсів, що спрямовуються на підтримку заходів з розгортання гібридної війни на території країни, що є об'єктом агресії;

2. Надання звітної інформації про підприємства, які перебувають під впливом агентів країни-агресора, зокрема, про:

– структуру власників підприємства, які повністю або частково, прямо або непрямо відносяться до країни-агресора;

– наявні у підприємства специфічні активи, внаслідок чого підприємства країни-агресора можуть здійснювати опортуністичну поведінку для досягнення власних стратегічних цілей.

Окрім превентивно-сигнальної функції в контексті ведення гібридної війни бухгалтерський облік також слід розглядати як засіб збору інформації про наслідки переходу права власності в результаті проведення військових дій.

Список використаних джерел:

1. Грабовський С. "Гібридна війна": історія і сутність. До постановки питання / С. Грабовський // УКРАЇНОЗНАВСТВО. – 2016. – 1(18). – С. 19-21.

2. Тараненко М. Щодо питання феномена та сутності гібридної війни в Україні / М. Тараненко // Національний юридичний журнал: теорія і практика. – 2017. – Квітень. – С. 211-216.